

مرکز آموزشی درمانی شهید بهشتی
دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

آشنایی با مقاله نویسی

فاطمه شکاری
کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی
شهریور ۱۴۰۲

MyFreePPT.com

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

هدف ما از نگارش مقاله

- کمک به پیشرفت علم
- ادامه تحصیل
- کار در محیط های آکادمیک: پژوهشگر، هیئت علمی...
- فراهم کردن دسترسی افراد به نتایج پژوهش انجام شده

Publish or perish

مقدمه

تعریف مقاله:

نوشتاری کوتاه از ۱ تا ۳۰ صفحه یا فصلی از کتاب است که نویسندگان در آن دیدگاه، یافته ها و تجربه های ذهنی خود را درباره ی یک موضوع به بحث می گذارد.

انواع مقاله

• مقاله پژوهشی:

مستند علمی است که مسأله پژوهشی ویژه ای را مورد پژوهش قرار داده و نتایج به دست آمده را گزارش مینماید.. محقق باید ابعاد سه گانه محتوایی، ساختاری و نگارشی مقاله را مورد توجه قرار دهد.

هدف:

کشف تازه و بیان مسائل جدید، باهدف پیشبرد مرزهای علم و فناوری است. گاهی ممکن است موضوع موردبررسی پژوهشگر نو و تازه نباشد اما با نگاهی نو و با ایجاد یک استدلال جدید همراه باشد. دارای روش پژوهش، دارای اصالت و ابداع.

انواع مقاله

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

• مقاله مروری :

مستند علمی است که پیشینه پژوهشی یک مسأله ویژه را گردآوری کرده و گزارش مینماید که معمولاً توسط افراد صاحب نظر در آن زمینه نوشته می شود. این نوع مقاله ها مبتنی بر آثار و پژوهش های پیشین هستند.

هدف:

جمع آوری نظرات مختلف علمی، بیان نظرات علمی به زبان ساده، بیان سیر جریان پیشرفتهای فکری، تلفیق و ترکیب دانشهای موجود در ساختاری تازه

انواع مقاله

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

• مقاله علمی کوتاه:

مستند علمی است که مسأله پژوهشی ویژه ای را برای نخستین بار به صورت خلاصه و کوتاه مطرح مینماید.

• یادداشت سردبیر:

سرمقاله هایی که توسط سردبیر یا سردبیر مهمان، در مورد یک موضوع ویژه در ابتدای یک مجله نگاشته می شود که اغلب حاوی نظرات شخصی سردبیر، سازمان و یا یک گروه خاصی است.

• گزارش فنی:

مستند علمی است که یک مسأله پژوهشی جزئی و ویژه را بررسی کرده و نتایج کسب شده را گزارش مینماید.

انواع مقاله

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

• نامه به سردبیر:

مستند علمی است که بخش جزئی از یک موضوع را که قبلاً در یکی از مقاله های منتشر شده در یک مجله بیان شده است، مورد بررسی قرار داده و نتایج مربوطه را به سردبیر آن مجله گزارش میکند. نامه هایی است که توسط خوانندگان درباره مقاله ها برای سردبیر ارسال و در شماره های آتی منتشر میشود.

• نقد کتاب:

نقد و بررسی کتاب توسط افراد متخصص و صاحب نظر در زمینه موضوعی کتاب است. از میان انواع مقاله های علمی پیش گفته، معمولاً مقاله های پژوهشی، مقاله های مروری، گزارش های فنی، ارتباط علمی کوتاه، یادداشت سردبیر و نامه به سردبیر به عنوان اقلام قابل استناد توسط نمایه های استنادی نمایه سازی می شوند.

انتخاب مسئله پژوهشی:

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

• موضوع مناسب را بیابیم: مطالعه اولیه، نگاهی به نشریات و همایش ها، توجه به نوآوری، واقعی و عملیاتی بودن موضوع، مطالعه پژوهشهای صورت گرفته

1. دقیق باشد
2. داغ باشد (به روز باشد) افراد زیادی به آن توجه کنند.
3. قابل حل باشد
4. مبهم نباشد

• مهارت مقاله خواندن کسب کنیم: (متن انگلیسی فنی را درک کنیم). محقق بایستی یک **problem-solver** باشد.

1. جستجو (گوگل اسکالر)
2. آشنایی
3. شروع تعریف
4. تعریف دقیق

بخش های یک مقاله

- عنوان مقاله Title
- نویسنده، گان، وابستگی سازمانی، دسترسی Authors,
- Affiliation
- چکیده و کلیدواژه Abstract, Keywords
- مقدمه Introduction
- روش Methods
- نتایج Results
- بحث Discussion
- منابع و پیوست ها References

عنوان Title

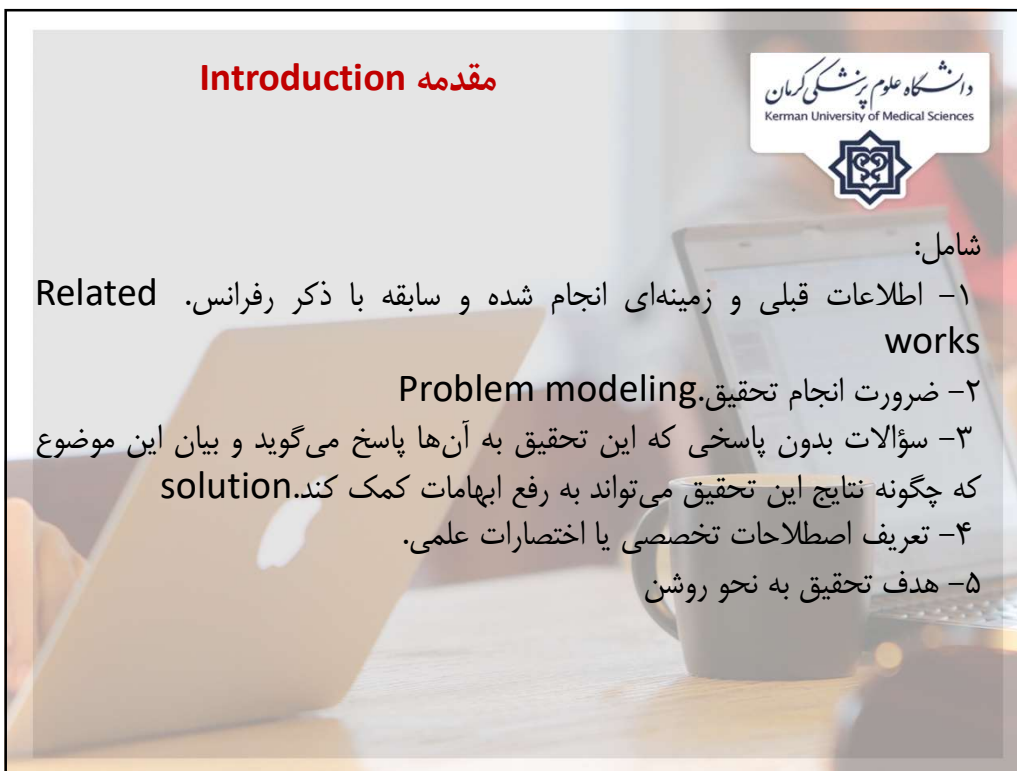
بایستی کوتاه، گویا و روشن باشد. بکار بردن مخفف و اختصار در عنوان خودداری شود.

 دانشگاه علوم پزشکی کرمان
 Kerman University of Medical Sciences

Abstract خلاصه

بایستی شامل : زمینه و هدف، روش بررسی، یافته‌ها، نتیجه‌گیری و کلمات کلیدی تحقیق باشد.
 عنوان و خلاصه مثل ویتترین مقاله هستند.

 دانشگاه علوم پزشکی کرمان
 Kerman University of Medical Sciences

Introduction مقدمه

شامل:

- ۱- اطلاعات قبلی و زمینه‌ای انجام شده و سابقه با ذکر رفرانس. Related works
- ۲- ضرورت انجام تحقیق. Problem modeling
- ۳- سؤالات بدون پاسخی که این تحقیق به آن‌ها پاسخ می‌گوید و بیان این موضوع که چگونه نتایج این تحقیق می‌تواند به رفع ابهامات کمک کند. solution
- ۴- تعریف اصطلاحات تخصصی یا اختصارات علمی.
- ۵- هدف تحقیق به نحو روشن

روش کار Methods

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

روش کار، مهم ترین بخش مقاله است. هدف اساسی از بیان روش آن است که به گونه‌ای دقیق، چگونگی انجام پژوهش، گزارش گردد تا خواننده بتواند آن را تکرار نماید و همچنین درباره اعتبار نتایج داورى کند؛ بنابراین مؤلف باید همه مراحل اجرا، از جمله آزمودنی‌ها، ابزارهای پژوهش، طرح پژوهش، روش اجرا و روش تحلیل داده‌ها را بیان کند. در مرحله طراحی هر مطالعه باید از یک متخصص آمار کمک گرفته شود، متخصصین آمار همواره مفید هستند و تا حد زیادی بهبود طراحی و آنالیز تحقیقات بالینی کمک می نمایند. این دستاوردها را نمی توان از مطالعه ای که به صورت نامنظم طراحی شده، انتظار داشت،

روش کار Methods

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

به نحوی باید نوشته شود که هر خواننده‌ای بتواند با آن، تجربه نویسنده مقاله را تکرار کند، شامل طراحی تحقیق:

جزئیات روش مطالعه و علت انتخاب آن. مدت زمان اجرای طرح و پی‌گیری. (ماه و سال) اجرای پژوهش. سوژه‌ها و نمونه‌های مورد آزمون و ملاک انتخاب. روش نمونه‌گیری و منطق تعداد نمونه (این قسمت بسیار مهم است و در ابتدای امر مورد کارشناسی قرار می‌گیرد) - ملاک‌های ورود و خروج به مطالعه.

نحوه جمع‌آوری اطلاعات. رعایت موازین اخلاق در پژوهش. ابزارهای اندازه‌گیری. آزمون‌های آماری. نام کشور و شرکت سازنده مواد و دستگاه‌ها (به انگلیسی نوشته شوند).

نتایج Results

باید توصیف کلی از یافته های اصلی مطالعه باشد و داده ها را به صورت واضح و دقیق ارائه کند. نیاز نیست که تمام داده هایی را جمع کرده اید، گزارش نمایید، ولی نتایج باید فقط شامل داده های مرتبط و معرف باشد. آنالیز آماری نتایج باید مناسب باشد. اگر آنالیز شما پیچیده یا غیر معمول باشد، انتظار می رود که مقاله تان توسط یک متخصص آمار نقد گردد.

شما باید تلاش نمایید تا با اجتناب از تکرار غیر ضروری داده ها در متن، شکل ها و جدول ها، وضوح نتایج را حفظ کنید.

نتایج Results

۱- رعایت اصول علمی (گزارش عدد با درصد- گزارش میانگین با حدود اطمینان و ...) ۲- پرهیز از نشان دادن همه یافته های به دست آمده به جز یافته های مهم و تعیین کننده. ۳- استفاده مناسب از جدول و نمودار با حداقل تعداد ممکن، عنوان جدول، بالای آن و در نمودار، زیر آن قرار گیرد (با ذکر شماره). از تکرار آرایه مطالبی که در متن آورده شده اند در جداول و بالعکس باید اجتناب نمود، عکس ها، نمودارها و جداول مربوط به مقاله به همراه توضیحات آن ها بایستی جداگانه و در دنباله متن اصلی مقاله آورده و شماره گذاری گردد. کیفیت تصاویر ارسالی مطلوب باشد.

بحث Discussion

در این بخش، توصیف کلامی مختصر و مفیدی از آنچه به دست آمده است، ارائه می‌شود. این توصیف کلامی با اطلاعات آماری مورد استفاده، کامل می‌شود و بهترین روش آن است که داده‌ها از طریق شکل و نمودار یا جدول، نمایش داده شوند. ساختار بخش نتایج، معمولاً مبتنی بر ترتیب منطقی پرسش‌ها یا فرضیه‌ها و نیز وابسته به تأیید شده بودن یا تأیید نشده بودن فرضیه‌هاست. ترتیب بیان نتایج نیز یا برحسب ترتیب تنظیم سؤال‌ها یا فرضیه‌های آنهاست، یا برحسب اهمیت آنها. روش متداول بیان نتایج، آن است که ابتدا مهم‌ترین و جالب‌ترین یافته‌ها و سپس به ترتیب، یافته‌های کم اهمیت‌تر ارائه می‌شود. یافته‌های اصلی را خلاصه نمایید.

بحث Discussion

- مشکلات احتمالی روش کار استفاده شده را بحث کنید.
 - نتایج پژوهش خود را با مطالعات قبلی مقایسه نمایید.
 - از کاربردهای بالینی یا علمی یافته‌ها (در صورت وجود) صحبت کنید.
 - پژوهش‌های آینده را پیشنهاد دهید.
 - یک نتیجه‌گیری مختصر را ارائه نمایید.
- ۱- آثار و اهمیت یافته‌های به دست آمده و محدودیت آن‌ها. ۲- ذکر نتایج تحقیق مشابه دیگران و ذکر مغایرات و موارد نقض‌کننده. ۳- توضیح علت تفاوت بین نتایج این تحقیق با مقالات قبلی. ۴- توضیح موارد کاربرد عملی و قابلیت تعمیم‌پذیری نتایج. ۵- راهنمایی برای ادامه تحقیق خود یا دیگران، در مجموع آرایه آن‌چه که از این تحقیق به علم اضافه شده است.

منابع: References

شماره منابع در متن قید شود و از عدد یک شروع و به ترتیب اضافه گردد. ضمن انطباق تعداد رفرنس‌های محتوای مقاله و لیست انتهایی آن، متن رفرنس‌ها به ترتیب ظهور، در فهرست منابع آورده شوند. منابع فارسی به انگلیسی برگردان شود. حداقل بخشی از منابع مربوط به ۵ سال اخیر باشد. منابع ذکر شده با شماره‌های متن مطابقت داشته باشد و به ترتیب استفاده در متن باشد.

ضروریات مقاله خوب

- ☐ Under scope
- ☐ Novelty
- ☐ Impact
- ☐ Ethics
- ☐ Soundness
- ☐ Organization:
- ✓ Opening
- ✓ Challenge
- ✓ Action
- ✓ result

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

چه پارامترهایی در انتخاب ژورنال موثر است؟

- ☐ هدف از چاپ مقاله علمی
- ☐ سطح مقاله علمی شما
- ☐ نوع مقاله از حیث پژوهش
- ☐ رشته و گرایش مقاله
- ☐ زمینه مورد تحقیق در مقاله
- ☐ میزان ضریب تاثیر و حوزه موضوعی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
Kerman University of Medical Sciences

نمایه ها و ایندکس های بین المللی

اعتبار و درجه مجلات بین المللی به نمایه و ایندکس مورد نظر مجله بستگی دارد. بصورت کلی در حوزه علوم انسانی سه موسسه معتبر که وظیفه ایندکس مجلات را به عهده دارند عبارتند از:

- ☐ موسسه ISI Thomson Reuters معروف به مجلات ISI
- ☐ موسسه Elsevier نمایه کننده مجلات اسکوپوس Scopus
- ☐ پایگاه استنادی جهان اسلام ISC

ISI (Institute for Scientific Information) مقالات

- این موسسه، در سال ۱۹۶۰ توسط یوجین گارفیلد تأسیس و در ۱۹۹۲ توسط موسسه علمی تامسون خریداری شد و در حال حاضر نیز با نام Scientific Thomson شناخته میشود.
- ISI پایگاه داده ای جامع از مهم ترین و معتبرترین مقالات علمی و مجلات چاپ شده در سراسر دنیا است.
- هر ساله حدود ۲۰۰۰ مجله جدید طبق استانداردهای ISI بررسی و ارزیابی میشوند و تنها حدود ۱۰ درصد آن به بانک اطلاعاتی اضافه میشود.
- هر مجله قبل از انتخاب شدن به بانک اطلاعاتی ISI مراحل ارزیابی را پشت سر می گذارد. یکی از مواردی که مورد بررسی قرار میگیرد رعایت کردن استانداردهای موسسه ISI است.

ISI سالی یکبار منابع علمی خود را مورد بازبینی قرار می دهد و مجلاتی را که از استانداردهای این موسسه عدول کرده اند، از بانک اطلاعاتی خود خارج می کند.

گزارش استنادی مجلات علمی هر سال یک گزارش با عنوان Journal Reports Citation ارائه می کند که در آن مجلات موجود در بانک اطلاعاتی با ضربی به نام تأثیرگذاری رتبه بندی میشوند.

این موسسه زیر مجموعه های متفاوتی دارد مانند:

ISIWeb of Science (WOS)، ISIWeb of Knowledge، گزارشات استنادی ژورنال ها (JCR ...)

مجلات دارای ضریب تاثیر یا impact factor را مجلات JCR و مجلات بدون ضریب تاثیر را ISI لیست و یا ISI Listed می نامند.

اسکوپوس Scopus

- اسکوپوس وابسته به موسسه الزویر Elsevier است که به عنوان یکی از نمایه های معتبر بین المللی برای تمامی کشورها به شمار می رود و در بسیاری از مواقع برای رتبه بندی رشد علوم کشور و یا رتبه بندی دانشگاه ها استفاده میشود.
- اسکوپوس اطلاعات ۱۶ هزار و پانصد مجله علمی-پژوهشی و اطلاعات مربوط به بیش از پنج هزار ناشر علمی معتبر را در خود دارد.
- یک پایگاه قوی برای انتخاب موضوعات به روز پایان نامه، مقالات و موضوعات جدید پژوهشی به شمار می رود.

- اسکوپوس برای هر نویسنده، پروفایلی ارائه می دهد که اطلاعات مهمی را در بر دارد مانند affiliation وابستگی به دانشگاه یا موسسات دیگر، تعداد آثار چاپ شده و اطلاعات کتابشناسی آنها، مراجع و تعداد مقالاتی که دریافت کرده است.
- اسکوپوس تنها انتشاراتی را نمایه میکند که به صورت متوالی و مجموعه باشند مثل ژورنال ها، سری کتاب ها و کنفرانس متریال هایی که ISSN دارند.
- دامنه مطالب پایگاه اطلاعاتی SCOPUS بسیار گسترده می باشد و در تمامی رشته های فنی Technical، پزشکی Medical، علوم اجتماعی Social Sciences، ادبیات literature، هنر Art، علوم انسانی Humanities و غیره مقالات علمی را به چاپ می رسانند.

اعتبار مجلات اسکوپوس (Scopus)

- نمره **Q** یا **QuartileScore** برای رتبه بندی مجلات اسکوپوس به کار برده می شود و بر اساس هر طبقه یا **category** که مجلات در آن قرار دارند امتیازی بین **Q1** تا **Q4** برای مقالات در نظر گرفته می شود.
- ✓ **Q1:** مجله جزء ۲۵ درصد صدر یک **category** است.
 - ✓ **Q2:** مجله جزء طبقه میانی یعنی بین ۲۵ تا ۵۰ درصد یک **category** است.
 - ✓ **Q3:** مجله جزء طبقه میانه به سمت پایین یعنی بین ۵۰ تا ۷۵ درصد یک **category** است.
 - ✓ **Q4:** مجله از جزء طبقه پایین یعنی ۲۵ درصد انتهای یک **category** است.

ISC (Islamic World Science Citation Center) مقالات پایگاه استنادی علوم جهان اسلام

ISC یک سامانه اطلاع رسانی علمی است که در صدد رتبه بندی دانشگاه های ایران و جهان اسلام و تجزیه و تحلیل مجلات علمی کشورهای اسلامی بر اساس معیارهای علم سنجی معتبر اسلامی میباشد.

چاپ مقاله معمولاً در نشریات داخلی از جمله نشریات علمی- ترویجی و علمی- پژوهشی روند طولانی تری را نسبت به **ISC** طی می کنند.

information literacy

the ability to identify, find, evaluate, and use information effectively

توانایی شناسایی، یافتن، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات

استانداردهای سواد اطلاعاتی

فرد برخوردار از سواد اطلاعاتی:

- ❖ ماهیت و گستره نیاز اطلاعاتی خود را تشخیص می دهد.
- ❖ به شیوه‌ای مؤثر و کارآمد به اطلاعات مورد نیاز دسترسی پیدا میکند.
- ❖ به روش نقادانه به ارزیابی اطلاعات گردآوری شده پرداخته و اطلاعات گزینش شده را با دانش پیشین خود تلفیق و نظام را ارزیابی می نماید.
- ❖ از اطلاعات استفاده مؤثر می کند .
- ❖ به شیوه‌ای اخلاقی و قانونی به اطلاعات دسترسی پیدا می کند و از آن استفاده می کند.

شاد باشید.

